Чурапчыга күн тахсар!

САҤА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

2010 сыл Ахсынньы 16 күнэ
Чэппиэр №155 (10240)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

"Эдэр саас ырыата" бырайыак саҕаланар

КАСТИНГ КУҺАҔАНА СУОХ ТҮМҮКТЭРИ КӨРДӨРДӨ

Быйыл үһүс сылын ыытыллар "Эдэр саас ырыата" улуустааҕы телевизионнай куоҕахха сүүмэрдээһин ахсынньы 7 күнүгэр "Айылгы" Культура киинигэр ыытылынна. Бырайыак авторддарынан Чыаппаратааҕы эр дьон хора, "Дьэ, эрэ!" көҕүл саҥа кулууба буолаллар. "Саҥа ырыа" интерактивнай күрэх аналога биһиги улуустутугар эмиэ кинэ биһирэбили ылбытын быйыл кыттаачы ахсаана элбээбитэ дакаһы туоһулуур. Сүүмэрдиир көрүү түмүгүнэн талыллыбыттар тохсунньу 20 күнүн кэнниттэн телевидениеҕэ уһуллуохтара, ол "Маарыкчаан" телестудиятын көрөөччүгэ тахсыаҕа. Сотовай сибээс улуус үгүс нэһилиэктэригэр суоҕунан уонна олохтоох телестудия барыпуунатын хаппатынан, кыайыылааҕы дьүүллүүр сүбэ быһаарыахтаах. Дьүүллүүр сүбэҕэ председателинэн Чыаппаратааҕы эр дьон хорун салайааччыта Екатерина Лыткина, кинини таһынан культура управлениетыттан Галина Макарова, "Маарыкчаан" телестудияттан Лена Дьячковская, ычча отделын салайааччыта Николай Дьяконов, "Ай" студия салайааччыта Татьяна Бушкова уонна хаһыаттан мин киирэн үлэлээтибит.

Бэйэлигэ бырайыакка 30 киһи кыттыбыта ылла. Балаһыанньа быһыытынан, конкурска оскуоланы бүтэрбит 30-гар диэри саастаах ыччаттар кыттыахтаахтар. Ол сүрүннээн тутуһулуна эрээри, Сылангтан оскуола оҕолоруттан састааптаах "Үрдэл" вокальнай-инструментальнай ансамбль, этэргэ дылы, "хара күүһүнэн" киирдэ. Дьүүллүүр сүбэҕэ бу коллективы конкурска киллэрэр-киллэрбэт туһунан мөккүөр тахса сырытта уонна түмүгэр атын ыччаттарга тыыннаах музыканы пропагандалыыр сылтан, бу хамсааһыны улууска тилиннэрэр, "Үрдэллэри" холобур гынар баҕаттан телевизионнай устуута аһарарга диэн быһаарылынна.

Толороочулар, ирдэбил быһыытынан, концертка кыттар курдук костуумҥ, бөрөчүөскэни барытын тутуһуохтаах этилэр да, балаһыанньаны кэһээччи элбэх. Ол кастиҥы аһыам диэн эрэл саҥа суоҕуттан, сценическэй культураҕа болҕойто уурбаттан тахсар. Хайдах эмэ гынан ыллыы охсон тахсыбыт киһи диэх курдук нэһиилэ, улахан баҕата суох ыллааччы элбэх. Конкурсаннар ортолоругар биллэр ырыаһыттар, ырыалар фонограммаларын туһаныы үгүс. Бэйэ куолаһынан, ис турутунан репертуарга, фонограммаҕа үлэлэһии суох. Ол эрээри дьиҥнээхтик ылыстаҕына тахсыан сөп диирэ табыллыстаах ыччат элбэҕиттэн дьүүллүүр сүбэ чилиэннэрэ үөрдүбүт.

"Үрдэл" бөлөҕү таһынан телевизионнай устуута икки кандидатынан Оҥулуунунааҕы лицей устудьуона Саманта Васильева буолла. Бу кыыс оҕо нарын, ыраас куолаһын илдьэ сылдьар ыччат сценаҕа туттарыгар-хаптарыгар эралин кыайдаҕына, үчүгэй костүү тахсыаһы диэн быһаарылынна. Оҥулууттан ырыа куттаах Абрамовтар тэрэппүт кыыстара, бэйэтэ ырыа аргыстаах Варя Винокурова күүстээх куолаһын таһаарар тына репертуарыгар, ону тэҥэ сценическэй костүүмүгэр үлэлэһэригэр этилиннэ. ЧГФКСИ устудьуона Ариан Свинобоев биир санаанан финалга ааста. Ариан – улууска ыытыллар улахан концертарга конкурса да суох ыллаан ыһра ырааппыт чахчы да күүстээх куолаастаах чаҕылхай ыччат. Төлөйтөн кыттыбыт Сарыылана Смирникова куоластаах эрээри иэйиитэ тиийбэт, онон Сахаайа толорор күүстээх ауралаах ырыатыгар эмоциональнай өттүнэн ылсара наадалаах. Эмиэ Төлөйтөн "Тэтик" уолаттар триолара үс куолаһынан хайдыһан ыллыыллара, ырыалара да үчүгэйэ болҕомтоҕо ылылынна. Уолаттарга тыа сиригэр эдэрдэр олус ыарыылаахтык турар сцена костүүмүн боппуруоһугар төбөнү сыспакка, көннөрү классическай костүүмүнэн тахсыы диэн ыйыы бэрилиннэ.

Бахсы нэһилиэгэр фельдшеринэн үлэлии сылдьар Уус-Алдан уола Алдан Свешников дьүүллүүр сүбэҕэ үчүгэй өйдүбүлү хааллараа. Алдан Сахамин репертуарын олус иэйиилээхтик толордо. Биир итэҕэс - костүүм. Ону ырыа куттаах уол быһаарыа, Бахсы дьоно күүс-көмө буолуохтара диэн эрэнэбит. Эстрада сулуһа Серафим Ксенофонтова костөр дьүһүнүнэн, куолаһынан да майгыннаабыр Үөһээ Бүлүүттэн төрүттээх институт устудьуона Андрей Николаев "Аҕам алааһа" диэн лирическэй ырыаны талбыт. Куолаһыгар барсар эрээри, толоруута арыый сыппайыгар, кэлиигэ үлэлэһэригэр дьүүллүүр сүбэ сүбэлиир. Алаҕартан кыттыбыт Елена Ноговицына ыллыыр ырыатын ситэрэн мичээрдиирэ, сэргэхтик туттара наадалаах. Чурапчытааҕы спортивнай интернат-оскуола выпускнига, билигин ЧГФКСИ устудьуона Илья Колесов сэргэх буолууну кыайбыт ыччат! Кинини бэйэтин курдук эдэр, сэнээх үлкүүһүттэр ситэрэн биэрдэхтэринэ, чаҕылхай нүөмэр тахсыаһы. Мырылаттан төрүттээх лицей устудьуона Афанасий Попов куолаһа үчүгэй, киниэхэ туох эрэ костүбэт күүс баара сэрэйиллэр. Репертуарыгар көмө баара буоллар, ырыаҕа туспа суоллаах-иистээх ыччат быһыылаах диэн быһаардыбыт. Чурапчыттан кыттыбыт Кэбээйи уола Иван Гуляев хамсаныын кыайбата. Телевизионнай устуута үҥкүүһүттэр көмөлөрүнэн "Мичилий" ырыатын ис хоһоонун толору арыйарын эрэнэбит.

Кытааналтар киһиттэрэ Агафья Барашкова эгэрдэс костүүлүүн кэрэ, ырыата, таҥаһа-сапа да үчүгэй. Кэлэр сырыыга оҕо кэрэтийэн кэлэрин күүтэбит. Эмиэ Кытааналтан кыргыттар квартеттара ырыалара олус үчүгэй эрээри быһаарааччыйалара табыллыбатах. Чыаппараттан Ньургустана Пестрякова ырыата да, костүүтэ да үчүгэй өйдөбүлү хааллардаа. ЧГФКСИ устудьуона Октябрь Герасимов костүүтэ дьоһуннаах, куолаһа үчүгэй, сэргэх буолларын кыайдаҕына сцена биир бастыҥ киэргэлэ буолар кыахтаах. Колледжтан кыттыбыт Бүлүү ыччата Мичил Алексеев олус иэйиилээхтик ыллыыр эрээри кулук-халык туттар, эрэлэ суох, оттон сылтаан музыкатын истибэт. Дьүүллүүр сүбэ бу быстах костүүнэн сыаналаабакка, Мичили өйүүргэ быһаарынна. Онон телевизионнай устуута уол таҥнан-симэнэн, эралланэн кэлэрин күүтэбит.

Бу оҕолору таһынан дьүүллүүр сүбэ билигин Дьокуускайга үөрэнэр сылдьар буолан кастиҥҥа кыайан кэлбэтэх Алаҕар ыччатын Дьулус Гоголевы видеокөрүүнэн финалга аһарда. Кини сиртэн уолбут бары өттүнэн ситэрэн кэлиэ диэн эрэллээхпит. Кинини тэҥэ дьүүллүүр сүбэ куоластаах чилиэннэрин туруорсууларынан финалга Хатылыттан Николай Чичипкаров киллэрилиннэ. Улахан өйөбүлү ылбытык хатылылар өйдөөн, уолларын ох курдук ологуохтара буоллара.

Кастиҥ - улахан айан бастакы түһүмэҕэ. Маҥнан сыл-гыы оҕолор ырыаларын устуу, репертуары сангардыы, таҥаһы-сабы көрүнүү түбүгэр түстүлэр. Кииннэргэн хас биирдиилэрэ улахан толкуйга сылдьар буолуохтаахтар. Телевидениеҕэ уһуллуута, дьүүллүүр сүбэ туруорбут ирдэбилин толоруута кииннэр бэйэлэрин эрэ баҕалара, күүстэрэ кыра. Онон ыччаттарбытын биир дойдулаахтара өйүүллэригэр ыҥырабыт. Ыччат ырыата сүтэ, сиэлийэ сылдьан баран хаттаан куоһыйарыгар бука бары ылсыаҕыҥ, үлэлэһиэҕиҥ! Ыллыыр ыччат саҥалыы саҥаанан ыраах ыырдарынан дайаҕыгар, Чурапчы ырыата киэҥ сиринэн тэлэһийэригэр күүстэ, кыахта биэриэҕиҥ!

Оксана ТРОФИМОВА.
Хаартыскаҕа: "Эдэр саас ырыата" кастиҥын кыттыылаахтара.

01 иһитиннэрэр

ТЫМНЫЫ ЫЙДАРГА СЭРЭҔИ КҮҮҺҮРДҮӨХХЭ!

Статистика көрдөрүүнэн, тымныы ыйдарга ордук Саха сиригэр баһаардар тахсыылара хас да төгүл элбиир. Улууспут иһин ылан көрөр буоллахха, 2010 сылга 15 баһаар түбэлтэтэ тахсыта.

Республикаҕа да, улууска да дьон олорор секторларыгар баһаар тахсыыта уопсай баһаартан 70-80 бырыһыанын ылар. Үгүс баһаардар оһоҕу көрүүтэ суох хаалларыыттан, оттуллар оһохтор баһаарынай ирдэбилгэ эппиэттээбэттэриттэн, электропровод хатыһыытыттан, итирик туруктаах дьонтон, оҕо уоттан сэрэҕэ суоҕуттан тахсаллар.

Баһаардар бириэмиэлэрин ырытан көрөр буоллахха, көрүүтэ суох хаалбыт кыра саастаах оҕолор, инвалит, ыарыһах, итирик туруктаах, кырдьаҕас дьон уоттан быыһамматтар. Өлүү биир сүрүн бириэмиэтинэн утуйа сытар киһи буруоттан тумнастан, уокка былдьаныыта буолар.

Олорор дьиэҕэ баһаар тахсыытын көрдөрүүтэ тоҕо үрдүгүй? Олорор дьиэлэр эргэлэрэ, уот тахсыытын биллэрэр сигнализациялар, уокка бастакынан туттуллар инвентардар, уунан хааччыллыы кыахтаныгар суохтара, ул- харчы көрүллүбэтэ баһаар бириэмиэлэринэн буолаллар. Чааһынай, уопсай дьиэлэри тутуута түргэнник умайар матырыйааллары туһаныы дьиэ уоттан харыстаныах буоларын ачатар. Ол курдук, тутуута сыламаны, толь, рубероид матырыйааллары, мас эппиэкунин, дьиэ ис-тас өттүгэр баһаар тахсар түгэнигэр эвакуациялаар сирдэринэн көрүдүөрэ "евро" пластиковай матырыйааллары туттуу баһаар тахсар түгэнигэр олус куттал лаахтар.

Билигин ордук тымныы ыйдарга олорор дьиэҕэ, дьиэни-уоту сылытар оһочоргоо уоттан сэрэхтээх буолууну күүһүрдүү ирдэниллэр. Улууспут иһигэр чааһынай дьиэлэр бары көрдөтэ оһоҕунан оттуллаллар, бэрт аҕыйахтаах дьиэ уопсай котельнайга сыһыарыллан турар. Оттон, этиллибитин курдук, оттуллар оһохтон баһаар элбэх түбэлтэтэ тахсар.

Саамай элбэх материальнай хоромньу, дьон өлүүтэ уопсай дьиэ умайыытын түмүгэр тахсар. Тыа сиригэр мас, панель матырыйааллартан тутуллубут 139-с сериялаах икки этээстээх дьиэлэр уокка быдьаналлар. Уопсай дьиэҕэ биир киһи сыыһа туттуутуттан баһаар турара уот турбут бириэмиэтин, буруйдааҕы баһаарарга ыарахаттары үөскэтэр. Маннык дьиэ биир эмит квартиратыгар тэрилтэ хонтуората олохсуйара олохтоохторго кутталы үөскэтэр. Дьиҥэ, баһаарынай бырааҕылаҕа тэрилтэ уопсай дьиэҕэ хонтуораланара көҥүллэммэт.

Тымныы ыйдарынан баһаарынай этэрээт үлэһиттэрэ чааһынай, тэрилтэ дьиэлэрин бэрэбиэркэлээһин үлэтин түмүктээтэ. Олорор дьиэҕэ баһаардары аҕыйатар, дьон өлүүтүн таһаарбат инниттэн сэрэтэр үлэ ыытылынна. Ол курдук, баһаарынай этэрээт хас биирдии үлэһитэ бэрэбиэркэҕэ 2738 олорор дьиэлэринэн сырытта. Барыта 4838 киһи инструктаһы иһиттэ, сэрэтилиннэ.

Бэрэбиэркэ көрдөрөрүнэн, үгүс дьиэлэр электропроводкалара эргэлэр, оһохтор баһаарынай бырааһылаҕа эппиэттээбэттэр, предохранителлэ жучоктар (бөрөбулуохаллаах) тураллар. Хас биирдии киһи баһаар куттала өйдөөн, бэйэтин дьиэтэ-уота уоттан харыстабыллаах буолуутугар кыһаллыахтаах.

Дьиэҕэ-уокка баһаар тахсыбатын иниттэн маннык сүрүн бырааһылалары тутуһун:

– Эргэрбит электропроводтары уларытарга тиэтэйиҥ;

– Элбэх электроприбордары тэҥҥэ холбоомоҥ;

– Бэйэ оҥоһуу электропредохранителлэринэн туһаныман;

– Электроприбордары холбоон баран дьиэттэн тахсан барымаҥ;

– Лаампаны, светильниктары кумааҕынан, таҥаһынан бүрүйэр көҥүллэммэт;

– Бэйэ оҥорбут сылытар приборларынан туттуман;

– Оҕоҕо газ оһохтору холбуурун көҥүллээмэн, газ сытын ыллахха арыаарыҥ. Газ билиитэтэ истиэнэттэн 5 сантиметртан итэҕэһэ суох тэйиччи туруохтаах уонна истиэнэ тимир лиистэнэн бүрүллүөхтээх;

– Оһох иннигэр 50 x 70 см тимир лиис тэлгэниэхтээх;

– Оһох мас истиэнэттэн 260 мм тэйиччи туруохтаах;

– Турба дьиэ кырыысатын үрдүттэн 500 мм быгыахтаах;

– Кырыыса өрөһүттэн турбаҕа дылы икки арда 3 м буолуохтаах;

– Оттуллубут оһоҕу көрүүтэ суох хаалларыман; оҕону маныырга соруйуман. Кыра саастаах оҕону дьиэҕэ көрүүтэ суох соптох хаалларыман;

– Икки этээстээх дьиэ подъезтарыгар түүнүн итирик туруктаах дьон, ыччаттар мустар түбэлтэлэригэр суһаллык 02 телефонунан милицияҕа биллэриҥ!

– Баһаары бастакынан көрөр түгэҥҥитигэр 01, 41-510, сотовайынан 010 нүөмэргэ суһаллык биллэриҥ.

Л.К. ЖИРКОВА,
Чурапчытааҕы уоттан быыһыыр этэрээт инструктора.

ИДьО оперативнай иһитиннэрэр

Дьахтарга быһахтаата

Ахсынньы 6 күнүгэр Диринг бөһүөлэгэр гр. Б. быһаҕынан гр. Б. төбөтүн баһырта. Туохтан сылтаан эр киһи дьахтарга илиитин көтөхпүтэ, быһаҕы ылбыта быһаарыллар.

Кырбаныы түбэлтэтэ ачыабат

Ахсынньы 7 күнүгэр киин балыыһа хирургическай отделениетыгар кырбаныыттан ордук сирэйигэр элбэх эчэйиилэрдээх 1984 сыллаах төрүөх гр. З. медицинскэй көмөҕө ыалдьан кэллэ. Ахсынньы 8 күнүгэр Диринг бөһүөлэгин балыыһатыгар эмиэ сирэйигэр баастаах-үүттээх 1984 сыллаах төрүөх гр. Ч. киллэрилиннэ. Ахсынньы 11 күнүгэр хирургическай отделениеҕэ эмиэ кырбаныыттан төбөтүгэр эчэйиилэрдээх 1944 сыллаах төрүөх гр С. киирдэ. Саастаах дьахтар туохтан маннык тииһибитэ быһаарыллар.

Уот линиятыгар саахаллааата

Ахсынньы 8 күнүгэр РЭС начальнигыттан итэ күн сарсыарда 10 ч. диэри "Сахателеком" үлэһиттэрэ өрөмүөн үлэтигэр сылдьан, уот 0,4 кВт икки остуолбатын сууллабаттарын туһунан биллэрдэ.

Саа тыаһаата

Ахсынньы 8 күнүгэр ис дьыала отделыгар ордоогу дьыалаҕа үҥсүү киирдэ. Ол курдук, бу сайын бэс ыйын 17 күнүгэр Арыылаах нэһилиэгин олохтооҕо гр. К. сааны ытыытын түмүгэр гр. П. эчэйиини ылбыта биллэ.

Харчы сүттэ

Ахсынньы 10 күнүгэр Мугудай нэһилиэгин олохтооҕо гр. В. 30 тыһыынча харчыта сүппүтүн туһунан иһитиннэрдэ. Уоруйаҕы булуута үлэ барар.

Өлүк көһүннэ

Ахсынньы 11 күнүгэр Суһал көмө үлэһитэ Чурапчы нэһилиэгин Ленин уулуссатын 93 №-дээх дьиэтин квартиратыттан гр. З. өлүүтэ көстүбүтүн туһунан иһитиннэрии киирдэ.

Ахсынньы 6 күнүттэн 12 күнүгэр диэри болдьохтоо общественнай сиргэ арыгы испит туруктаах сылдьыбыт иһин 11 киһи дьуһуурунай чааска аҕалылынна.

РОССИЯ ПЕНСИОННАЙ ФОНДАТА 20 СЫЛЫН КӨРСӨР

Ахсынньы 22 күнүгэр Россия Пенсионнай фондата тэриллибитэ 20 сылын туолар. 1990 сыллаахха фонда тэриллиитэ дойдубутугар уларыйар социальнай балаһыанньаны уларытыы, пенсионнай систиэмэни сайыннарыы саҥа этаабар үктэнии быһыытынан саҕаламмыта. Саха сиригэр Пенсионнай фонда отделениета 1991 сыллаахха тэриллибитэ. Бу фонда пенсионнай страхованиелааһын усунуостарын хомуйуунан уонна ол үптэн пенсия төлөнүүтүн

ҮБҮЛҮӨЙДЭЭХ КЭРДИИС КЭМҤЭ

хаачыйарга туһуланан үлэлээбитэ. Биһиги улууспутугар пенсионнай фонда отделыгар ол сылларга Филиппов Аркадий Егорович салайааччынан анаммыта. Республика Президенин 1993 сыл алтынньы 11 күнүнээҕи 548 нүөмэрдээх уонна алтынньы 20 күнүнээҕи 596 нүөмэрдээх ыйааахтарынан Пенсионнай фонда отделениетын уонна социальнай хаачыйыы отделын базатыгар Саха сиригэр Пенсионнай фонда сулууспатын Департамена тэриллибитэ. 1994 сыл тохсунньу ыйтан пенсионнай усунуоһу хомуйуутун саҕалаан, пенсияны анааһын, төлөөһүн уонна дьиэр тиирдэн биэриигэ тиийэ биир халыы пенсионнай систиэмэ олохтоммута. Ол сыл биһиги улууспутугар пенсионнай сулууспа управлениета тэриллибитэ, салайааччынан Шадрин Алексей Алексеевич анаммыта. Управлениены Алексей Алексеевич 1997 сыллаахха улуус баһылыгынан талыллан барыар диэри салайбыта. Бу сылларга саҕаламмыта пенсионнай дьыалалары, оҕо пособиятын ылааччылары барытын электроннай базаҕа киллэриллиилэрэ. Саха Республикатын Үрдүкү Сэбиэтин ыйыныыларынан ааҕаахтарынан түөртон үөһэ оҕолоох ийэлэргэ, ыанньыксыттарга, табаһыттарга, сылгыһыттарга пенсияны анааһын, тыа сирин сүһү көрөөччүлэригэр төлөнөр компенсация, Герой-ийэлэргэ эбии төлөбүрдэр, Чурапчы күүс өттүнэн көһөрүллүүтүн кыттыылаахтарын пенсияларыгар эбии төлөбүр курдук элбэх эрүттээх үлэлэр бааллара. Бастакы сылларга управление дьиэтэ суох буолан улуус администрациятын дьиэтигэр үлэлээбитэ, онтон саҥа пенсионнай фонда дьиэтэ, ону таһынан үлэһиттэр олорор уопсайдара тутуллан олоххо киирбиттэрэ.

1997 сылтан управлениены Макарова Варвара Васильевна салайан үлэлээбитэ. Бу сылларга пенсионнай фонда сүрүн реформалара буолбуттара. 1998 сылтан хас биирдии үлэһит учуокка ылан, страховой сибидиэтэлистибэ диэн бэриллибитэ. Үлэ биэрээччилэр сылын ахсын хас биирдии үлэһиттэригэр түс бэйэ сибидиэннэйэтин отчуотун туһэрэр буолбуттара. 2001 сыллаахха эбэһээтэлиннэй пенсионнай страхованиелааһын усунуостарын хомуйуу, хонтуруоллааһын налоговай инспекцияҕа бэриллибитэ. Онтон 2002 сылтан дойдубут үрдүнэн пенсионнай реформа ыытыллан, үлэһит пенсията хини ыстааһыттан, эбэһээтэлиннэй пенсионнай страхованиелааһынтан тоһо үп киллэрбититтэн тутулуктаах буолбута.

Билиҥҥи пенсионнай управление сүрүн үлэтинэн пенсияны анааһын, хаттаан ааҕыы, сыаналааһын,төлөөһүн, федеральнай льготанан туһанар дьон, чуолаан эттэххэ сэрии ветераннарын, инбэлииттэр ый аайы төлөнөр социальнай төлөбүрдэрин, үлэлиир дьон усунуостарын учуоттааһын, үлэ биэрээччилэр эбэһээтэлиннэй пенсионнай усунуостарын төлөөһүннэрин учуоттааһын, хонтуруоллааһын, пенсия муньуллар чааһын төлөбүрдэрэ, ол үп эргиирэ, маны таһынан эбэһээтэлиннэй медицинскэй страхованиелааһын учуота, хонтуруоллааһына эбии киирдэ 2007 сылтан саҕалаан, ийэ капиталын туһанар ийэлэргэ сертификат биэрии, ол сертификат туһаныллыытынан төлөбүрдэр, 2009 сылтан саҕалаан пенсия муньуллар чааһын элбэтэргэ ыытыллар государство эбии үбүлээһинин программата киирэллэр. Быһатын эттэххэ, нэһилиэнньэ бары араҥатын кытта үлэлиибит. 2009 сылга 173 нүөмэрдээх үлэ пенсиятын туһунан федеральнай сокуонҥа уларыйыылар киирбиттэринэн, үлэ пенсиятын ылааччыларга урукку сэбиэскэй бириэмэтээҕи стаастарыгар эбии ааҕыылар оҥоһуллуннулар уонна төлөннүлэр.

Киэн туттабыт, махтанабыт биһигини үлэҕэ үөрэппит ветераннарбытыгар Филиппов Аркадий Егоровичка, Сивцева Таисия Георгиевнаҕа, бастакы начальниктарбытыгар Шадрин Алексей Алексеевичка уонна өр сылларга салайан үлэлээбит билигин "Россельхозбаан" Чурапчытааҕы офиһын управляющайынан ситиһиилээхтик үлэлии олорор Макарова Варвара Васильевнаҕа.

Бары улуус олохтоохторун, пенсионердарбытын, коллегаларбын үбүлүөйүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибин, бааҕарабыт барыгытыгар кыраанах доруобуйаны үлэҕитигэр ситиһиилэри.

В.ХРИСТОФОРОВА,
РФ Пенсионнай фондатын Чурапчы улууһунааҕы управлениетын начальнига.

Юрист сүрүк эбээһинэһэ Пенсионнай фонда интэриэһин Арбитражнай уонна уопсай юрисдикция суутгарыгар, сокуоннарга олоҕуран государственнай былаас уорганнарыгар, олохтоох дьаһалталарга уонна атын хаһаайыстыбаннай субъектарга туруорсааччы, көмүскээччи буолар. Хаһаайыстыбаннай дуогабардары туһэрэргэ правовой экспертизатын ыытааччы, управление кадровай, байыаннай учуот үлэтин сүрүннээччи буолар. Ону таһынан предпринимателлэри, тэрилтэлэри кытта суут ииэлэһиитэ уонна судебнай үлэ буолар.

Пенсияны тарҕатар отдел сабыллыаҕыттан, пенсионердары кытта сибээстэһии быһыытынан уонна пенсионнай законодательство уларыйыыларын биһиэхтигэр дьоҥҥо тиэрдэр сыаллаах улууспут 17 нэһилиэгэр уонна 6 улахан тэрилтэлэригэр Соглашение түһэрсэн, общественнай консультационнай пууннары үлэлэтэбит. Кинилэр үлэлэрин сүрүннээһин юрист эбээһинэһигэр киирэр. Общественнай консультаннарбыт тустаах үлэлэрин таһынан биһиги үлэбитигэр улахан күүс-көмө буолаллар.

Пенсионнай Фонда тэриллибитэ 20 сыллаах үбүлүөйүнэн бары коллегаларбын, ветераннарбытын, общественнай консультаннарбытын итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибин. Эһиги хас биирдии Киһи туһугар туһуланар үлэҕит өссө таһаарыылаах буоллун, дьон махталын ыла турдун. Чэгиэн-чэбдик, доруобай буолуҥ.

О. БАТАРИНА, Пенсионнай управление правовой боппуруостарыгар кылаабынай специалиһа.

1990 сыллаахха Пенсионнай фонда тэриллибитин кэнниэ пенсионнай обеспечение бюджет таһынан буолбута. Тэрилтэлэр төлүүр страховой усунуостарын учуоттуур уонна хонтуруоллуур сорук турбута, онон тэрилтэлэргэ түс-туһунан лицевой счет аһыллыбыта, автоматизация дуур сорук турбута, онон тэрилтэлэргэ түс-туһунан лицевой счет аһыллыбыта, автоматизированнай база оҥоһулла буолбута. 1992 с. персональнай компьютердар кэлэннэр автоматизированнай база оҥоруута саҕаламмыта. 1995 с. пенсионердар баалара электроннай формаҕа киирбитэ, онон пенсияны аныыр, суоттуур, төлүүр үлэ түргэтээбитэ.

Билиҥҥи информационнай систиэмэлэр страховой усунуос тэрилтэлэртэн киирэһиититтэн саҕалаан пенсионердарга пенсия быһыастынан тиийэр диэри барытын учуоттуурлар, хонтуруоллуулар.

2006 сылтан ыла Саха сирин улуустарын аайы баар Пенсионнай фонда управлениелара барыта "корпоративная сеть передачи данных" диэнҥэ холбоммуттара, республика үрдүнэн биир база баар буолбута. Ол түмүгэр пенсия анааһына өссө түргээтээтэ.

В.ГОГОЛЕВ, Автоматизация специалиһа.

Пенсионнай управление үлэтин - хамнаһын, суот - учуот өттүн барытын финансовай - экономическай бөлөх салайар. Манна 3 специалист Новгородова Н.М. 1994 сылтан, Шестаков Н.Н. 2007 сылтан уонна 1996 сылтан бөлөх салайааччыта кылаабынай бухгалтер Андросова А.Г. үлэлииллэр. Бастакы кылаабынай бухгалтер Макарова В.В. этэ, кэлин пенсионнай фондабыт управлениетын начальнигынан, онтон билигин саҥа "Россельхозбаан" аһыллыаҕыттан, онно салайааччынан анаан үлэлии олорор.

Сүрүн үлэбит материальнай - техническай өттүнэн хаачыйыллыыны быраабылаатааһын уонна үп ороскуот өттүн суоттаныллар. Пенсия отчуота, ону таһынан үлэлээбит пенсионердарга кэлэр-барар проездарын сайабылыанньанан көрөн быһаарыллар. Бу барыта Саха сирин Пенсионнай фондатын отделениетыгар бигэргэниллэр уонна целевой туттууну хонтуруоллаллар.

А. АНДРОСОВА, Пенсионнай фонда Чурапчы улууһунааҕы управлениетын финансовой - экономическай бөлөҕүн салайааччыта.

Отделбытыгар 15 сылтан ордук үлэлээбит специалистардаахпыт: Говорова Надежда Ивановна, Куличкин Семен Петрович, Петрова Сардаана Ивановна, Филиппова Зоя Дмитриевна, ону таһынан Давыдов Николай Николаевич, Степанова Лилия Николаевна, Джанибулова Сардаана Сабиржановна курдук эдэр специалистар таһаарыылаахтык үлэлии сылдьаллар.

Билиҥҥи туругунан улууска барыта 5371 пенсионердаахпыт. Орто пенсия улууска 9095,51 солк. тэҥнэстэ. Ити иһигэр кырдьаҕаһынан пенсия 10411,50 солк. Сылын аайы ортотунан 522 саҥа пенсияны аныыбыт.

Биһиги отдел үлэтэ аҥардас пенсияны анааһынынан уонна төлөөһүнүнэн бүппэт. Кэнники кэмҥэ саҥа социальнай төлөбүрдэр баар буоллулар. Ол курдук, 2005 сылтан олоххо киирбит федеральнай льготниктар ЕДВ-ларын анааһына, төлөбүрдэрин оҥоробут. Федеральнай регистргэ сэрии ветераннара, сэрии ветераннарын огдообалоро, инбэлииттэр, бойобуой дьайыылар кыттыылаахтара киирэллэр. Барыта 1270 учуокка турар льготниктаахпыт.

Эбиэ ити сылтан үлэлээбэт трудовой пенсиялаах пенсионердарга сынньалаҥҥа барар-кэлэр айаннарын төлөбүрүн төлүүбүт. Барыта улууска 320 киһи туһанна.

Бары пенсионердарбытын уонна бииргэ үлэлиир, үлэлии сылдьыбыт коллегаларбын бу бэлиэ түгэнинэн, Пенсионнай фонда 20 сыллаах үбүлүөйүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибин. Бааҕарабын чэгиэн доруобуйаны, үлэҕит-хамнаскыт ситиһиилээх буоллун! Саҥа үүнэн эрэр 2011 сылынан!

С. ПОНОМАРЕВА, пенсияны аныыр, хаттаан ааҕар, төлүүр уонна пенсионнай быраабы сыаналыыр отдел начальнига.

Биһиги отделбытыгар бэһиэбит: Григорьева Александра Михайловна-начальник, 1993 сыллаахтан ПФ үлэлиир, Дьдаева Антонина Аркадьевна, Никонова Марианна Егоровна, Маркова Дария Афанасьевна, Дьячковскай Василий Егорович. Үлэһиттэр бары үрдүк үөрэхтээхтэр.

Персонифицированнай учуот Чурапчы улууһунааҕы информационнай базатыгар 23276 лицевой счет арыллынна, фондаҕа кытта 1533 страхователь үлэлээһэр. Бу тэрилтэлэр, үлэһиттэрдээх предпринимателлэр квартал аайы индивидуальнай сибидиэнньэ, РСВ отчуоттарын туһэрэллэр. Бу отчуоттары электроннай цифровой подписьтаах электроннай отчуоттааһыны республика үрдүнэн бастакынан 100% киллэрээмит улууспут бухгалтердарын үлэлэрин чэпчэтэбит, миэстэлэригэр олорон ыытталларын ситистибит.

2010 сыл тохсунньу ый 1 күнүттэн ЕСН тохтотуллан, эбэһээтэлиннэй пенсионнай уонна медицинскэй фондалар страховой усунуостарын солбуллуута биһиги боломуочуйабытын кэҥэтэ уонна страхователлэри кытта ыкса үлэлэһиммитин тупсарда. Страховой усунуостары администрациялааһын бу: усунуостар ыйыллыбыт болдьохха сөпкө ааҕыллан, бириэмэтигэр, толору көһөрүллүүлэрин хонтуруоллааһын, сыыһа, ордук төлөммүт харчыны зачет оҥоруу эбэтэр төттөрү биэрии, иэһи ирдээһин ыытыы.

Бииргэ үлэлиир коллегаларбын, бочуоттаах сынньалаҥҥа олорор ветераннарбытын Пенсионнай фонда тэриллибитэ 20 сыллаах үбүлүөйүнэн эҕэрдэлиибин! Доруобай буолуҥ, иннигитин өссө үрдүк ситиһиилэри, элбэх дьон махталын, сырдыгы-кэрэни бааҕарабын!

А. ГРИГОРЬЕВА, персонифицированнай учуот, страховой усунуоһу администрациялааһын, төлөммүллүбэтэх иэһи ирдээн ылааһын отделын начальнига.

ҮЛЭ ҮРДҮКҮ ОСКУОЛАТЫН БАРБЫТЫМ

Мин, Захарова Галина Васильевна, Чурапчытааҕы райисполкомҥа алтынньы ый 1984 с. аан бастаан очуотоо Собеска үлэлии киирбитим. Сэбиэдиссэйинэн Захаров Афанасий Данилович үлэлии олорор этэ. Салайааччыбыт Таисия Георгиевна пенсионердарга наһаа чугастык, истиҥник сыһыаннаһар этэ, биһигиттэн эмиэ оннук сыһыаны ирдиирэ этэ. Элбэх сыратын, сатабылын ууран туран нэһилиэктэри кэрийэ сылдьан ким пенсията суох олорор дьон баарын булаттаан, колхозка үлэлээбит ыстаастарын туоһуган ылдартаан элбэх киһини пенсионер оҥортообута. Онон чурапчылар махталлара муҥура суох буолуохтаах. Оччотооҕута республикаҕа саамай элбэх колхуоһунай пенсиялаах Чурапчы оройуона этэ.

Онтон структураҕа араас уларыйыылар буолан барбыттара, администрация тэриллибитэ биһиги онно соцзащита отдела буолбуппут. Начальнигынан Афанасий Петрович Романов үлэлээбитэ. Мин Чурапчытааҕы пенсионнай управлениеҕа үлэлээбит сылларбын курдук истиҥник ахта саныыбын, үлэ үрдүкү оскуолатын манна барбытым, оҕолорбун улаатыннарбытым, үчүгэй дьону кытта эйэргэһэн сылдьыбыппыттан дьоллоохпун махтанабын.

Барыгытын 20 сыллаах үбүлүөйүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибин! Билигин үлэлии олорор коллективка бааҕарабын айымньылаах үлэни, үрдүк ситиһиилэри, түс олоххутугар дьолу-соргуну.

Г. ЗАХАРОВА, 1986-1997сс. Чурапчытааҕы управлениеҕа инспектордаан, специалиһынан, начальниги солбуйааччынан үлэлээбит, РФ ПФ туйгуна.

Г.Д.ПРОТОДЬЯКОНОВ ААТЫНАН АЛАҔАР ОРТО ОСКУОЛАТА ТӨРҮТТЭММИТЭ 80 СЫЛЫНАН

ААСПЫТЫ АХТАН, БҮГҮҤҤҮНҮ СЫАНАЛААН

Алаҕар сиригэр оскуола аһыллыа үлэлиэҕиттэн 80 сыл ааста. Бастаан 35 оҕолоох алын сүһүөх, онтон 5 бөлөхтөөх алын сүһүөх, ол кэннэ оччотооҕу дьон-сэргэ үөрэххэ, билиигэ-көрүүгэ тардыһыыларын көрдөрүүлээн Сыгаһалаах таҥаратын дьиэтин сүүс кэлэнэн көһөрөн аҕалан тутуллубут начальнай оскуола баар буолбута. Дойду үрдүнэн үөрэх сайдар сүһүөхтэрин кытта тэҥҥэ Алаҕар эмиэ 7-8 кылаастаах, онтон орто оскуола буолан, сайдыы араас кэрчиктэрин ааспыта. Итиэннэ сыллар усталарыгар төһөлөөх элбэх үтүөкэн учуутал Алаҕар ыччатын үөрэтэн-иитэн ааспыта буолуой!

Быйыл Г.Д.Протодьяконов аатынан Алаҕар орто оскуолата 80 сылын көрсөр, аатырбыт артиллерист Г.Д.Протодьяконов төрөөбүтэ 100 сылын бэлиэтиир. Оскуола кини аатын 2002 с. ылынан, чиэстээхтик үлэлиир-хамсыыр. Үбүлүөйдээх сылын көрсө коллектив хас биирдии үлэһитэ тустаах үлэтин үтүө суобастаахтык толорон кэллэ. Үөрэх-бибаһылаан оскуола үлэтин араас көрүҥэр бэйэтин болҕомтотун, билиитин-көрүүтүн ууран директоры үөрэх чааһыгар солбуйааччы В.Г.Максимова сатабыллаахтык үлэлии сылдьар. Иитэр үлэни сүрүннээн, араас дьаһалы салайсар В.Н.Поговицына, киниэхэ психолог А.А.Синцева, библиотекарь А.Н.Шеломова күүс-көмө буолаллар. Оҕо доруобуйатын көрүү-истии, профилактическай үлэни ыытыы, итии аһылык тэрээһиниэ ас калорийын аҕар-суоттуур медик В.Н.Копырина күннээҕи түбүгэ. Педколлектив иһигэр тус-па суоллаах-истээх, улуус, республика, Россия таһымыгар тиийэ үөрэххэ, чинчийэр үлэҕэ, араас бэрэстээкэҕэ, конкурска ситиһиилээхтик кыттар учууталлар элбэхтэр. "Россия чулуу учууталын" Граны ылбыт информатика, математика учуутала Г.И.Гоголев, СР Президенин Гранын ылбыт М.М.Варламова, "Педагогическай дьиэ кэргэн" республикатааҕы конкурсун суперфиналиһа, уопуттаах математика учуутала Т.И.Гоголева, чинчийэр үлэҕэ ситиһиилээхтик Н.Г.Гулиева, нуучча тылын баһылааһын көһүүлээн үөрэтэр учууталбыт П.Г.Протодьяконова, О.Н.Елисеева, технология учуутала М.Е.Слепцова, омук тыла Е.С.Дьячковская, алын кылаас учуутаддара Ф.Н.Миронова, Л.П.Сорокоумова, М.В.Оконешникова, Д.А.Шеломова, ветеран үлэһиттэр Н.П.Оконешников, М.И.Оконешников уо.да. Оҕону сайыннарыыга, эт-хаан өттүнэн эрчийиигэ "Алаҕаркаана" үҥкүү ансамблын салайааччыта О.Е.Баишева, оҕолор хордарын салайааччыта Е.М.Лыткина, гэн-син-кан секцияҕа эрчийэр Е.Е.Куприянов, чэгиэн атлетиканы үтүс сылларга салайан кэлбит Д.М.Нестряков сыралаһан үлэлииллэр. Оскуола үлэтин биир сүрүн хайысхата чинчийэр үлэ. Оҕону кыра эрдэҕиттэн наукаҕа сыһыаран, чинчийэр үлэ ситимнээхтик, оҥу таһыман учуутал сайдарын иниттэн оскуола РФ общественнай палататын чилиэнэ, республикатааҕы "Знание" общество председателя, биологическай наука кандидата А.А.Мартынов салайааччылаах эдэр учуонайдар түмсүүлэрин кытта 2006 с. үлэлиир. 2009 с. оскуолабыт РЭП статуһун ылбыта.

Инникибитин түстүүр биир үлэбит экологическай үлэ буолар. Оскуола тас көрүҥүттэн саҕалаан, ис өттө тупсаҕай буоларыгар болҕомто ууруллан үлэлээбиппит үһүс сыла буолла. Биология учуутала П.П.Оконешникова "Зеленый наряд школы" былырыйыгыттан оскуола олбуоругар 400-кэ мас олордон, дьиэ иһинэн-таһынан сибэкки эгэлгэтин дулунна, дьиэ иһинэн-таһынан сибэкки эгэлгэтин олордобут. Манна илиитин араарбакка кыһыннары-сайыннары Л.К.Протодьяконова түбүгүрэр. Кинини Н.В.Мохначевская күүс-көмө буолар. Таас оскуола күннээҕи көрүүтүн, болҕомтону ирдиир. Бу үлэни хаһаайыстыбаннай чааска директоры солбуйааччы В.А.Мохначевскай сөптөөхтүк дьаһанан салайар. Кини тула техническэй үлэһиттэр тустаах үлэлэрин сөптөөхтүк толороллор. Харабылынан А.В.Пахомов, Д.Д.Сорокоумов, В.В.Пахомов үлэлииллэр. Оскуола ыраастыгар, косметическай өрөмүөннүгэр В.Н.Местникова, Р.Н.Дорофеева, А.Д.Ноговицына, Е.Н.Баишева үлэлииллэр. Оскуолабыт үлэһиттэрэ Н.П.Гоголева, М.П.Оконешникова куруутун сылаас, минньигэс астаахтар. Оскуола күннээҕи дьаалатын бэрийэр, бэчээттиир секретарь А.И.Гоголева үтүө суобастаахтык үлэлиир.

Оскуола выпускниктарын, үөрэнээччилэрин ситиһиилэриттэн аата ааттанар. Бу 80 сыл устата оскуолабыт выпускниктара үөрэнэн, сайдан, араас идэни талан, дойдубут үтүө мунньугар тииһэн үлэлии-хамсыы сылдьаллар. Кэлин сылларга выпускниктарбыт Илин Сибиир үөрэҕин кыһаларыгар киирэн үөрэнэн эрэллэр.

Г.Д.Протодьяконов аатынан Алаҕар орто оскуолата кэнчээри ыччатын иитиигэ-үөрэтиигэ, олох кэскил аартыгар таҥсан сөптөөх суолун буларыгар кыһаҥ-уоҕун ууран, иннинэн олоор эрэллээх үлэлиир-хамсыыр. Үбүлүөйдээх сылынан ветеран учууталларбытын, оскуола коллективын, үөрэнээччилэри, выпускниктары итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит.

В.И.ФЕДОРОВА,
оскуола директора.

Оскуола киэн туттуута

БУОЙУН ААТЫН СҮГЭР ОСКУОЛАБЫТ

Биһиги оскуолабыт аатырбыт артиллерист, хорсун буойун Г.Д.Протодьяконов аатын сүгэр. Быйыл Улуу Кыайыы 65 сылын бэлиэтээтибит. Бу сылга Гаврил Дмитриевич төрөөбүтэ 100 сыла буолар. Кини 1910 с. ахсынньы 28 күнүгэр Чыаппараҕа төрөөбүт. 1941 с. балаҕан ыйыгар сэриигэ ыҥырыллан барбыт. Сэрии бүппүтүн кэннэ, 1945 с. сэтинньигэ дойдутугар эргиллэн кэлбит. Кини хорсуннук сэриилэспитин туһунан элбэх кинигэҕэ, хаһыакка суруллубут. "Ууну-уоту ортотунан" диэн кинигэҕэ Г.Д.Протодьяконовы кытта бииргэ сэриигэ сылдьыбыт доҕоро Илларион Леонтьевич Омукчанов суруйбут: "Гаврил сахалыы ыллыыра, сороҕор олоҥхо бухатыырын тойуктарын толороро. Мин эрэйт "Хаабырыыс, тоҕо итиннэх улаханнык ыллыыгын?" диэн ыйыттарым. "Дойдубун ахтабын, ыллаатахпына чэпчээбит курдук буолабын" диирэ. Онтон биллэр уолаттар: "Саха ойуна эмиэ ыллаан эрэр", - диэн оонньууллара". Г.Д. Протодьяконов өссө биир уратытынан сахалыы хоһуйан ыллыыр, туойар дьоҕура эбит. Аатырбыт артиллерист, хорсун буойун айбыт тойуктарын булан үөрэтэн көрдүм. Кини ыллаабыт, айбыт тойуктарыттан "Хотугу сулус" сурунаалга бэчээттэммит икки эрэ тойуга баар эбит. 1941 с. Чурапчы Чыаппаратыттан сэриигэ бараары туран "Бар дьонум, быраастыы!" диэн тойугар:

"...Иитиллибит Ийэ сирим
кэскилин иннигэр,
Норуоттар - сырдык санаалаах,
Өстөөхтөр - сымыы батастаах
Кыдьыс хааннаах аартыкка
кырдьыга кэттэҕим буоллун!
Көрбүт харахтын
чылыбыттым эрэ суоҕа!
Хатан тимири хоттор
кэлимиин хаппарытыам!
Сытыы кылааны кытаат
түөстүҥэн сыстарытыам!..."

диэн эппит тылларын толорон уһулуччу хорсуннук сэриилэспит. Сталинград кыргыһыыларыгар, Мамаев Курганна, бойотин дьонун уонна өстөөх икки ардыгар кирбиигэ 45 мм пушкатын соҕотоҕун сэриилэспит. 136 хонук устата Сталинград уоттаах сэриитигэр сылдьыбыт. 1943 с. от ыйын 23 күнүгэр Донец өрүс хоту өттүгэр Голая Долина дэриэбинэ таһынааҕы кыргыһыыга ураты хорсун быһыыны көрдөрбүт: 3 "Тигр" танканы умапыт. Берлиҥҥэ тиийэ сэриилэспит. Берлин Потсдамштрассе уулуссатынан пехота кимэн киирэригэр көмөлөһөн, утарыта ытыалаһыыга снарядынан икки противотанковай орудиены уонна станковай пулемёту дэлби тэптэрбит. 1943 с. Сталинграды босхолооһун кыттааччыта өрүһүн Волга биэрэгэр туран "Улуу Волга өрүскэ" диэн сахалыы туойбут.

Хорсун буойун Г.Д.Протодьяконов сэриигэ биэстэ бааһырбыт, иккитэ контузиямммыт. 7 бойобуой мэтээллээрдээх, ангардас "Хорсуннук иһин" 3 мэтээллээх сэриититтэн эргиллибит. 1972 с. Волгоградка "Маршал Чуйков и его соратники" кинигэ уһулла бара сылдьыбыт. Бииргэ сылдьыбыт однополчаннарын кытта көрсүбүт. Ол көрсүһүүттэн төннөн иһэн Дьокуускайга саха радиотынан тыл эппит, тойук туойбут. Онно кини тойугун анаан уһулбуттар. Г.Д.Протодьяконов сэрии ыар сылларын, хайдах сэриилэспитин хоһуйан ыллаабыт. Кини тойуктара кыайыыга эрэли, хорсун, күүстээх санааны көрдөрөллөр. Төрөөбүт дойдута бэриниилээх буоларга, таптыырга үөрэтэллэр. Хорсун буойун олоҕун туоһутунан буолаллар.

Степа ПАВЛОВ,
Алаҕар орто оскуолатын үөрэнээччитэ.

Выпускниктарбыт эҕэрдэлэрэ

ОСКУОЛАБЫН КҮНДҮТҮК САНЫЫБЫН

Номнуо уон сыл ааспыт оскуолам аанын сабан олох киэҥ, сырдык аартыгар үктэммитим. Оскуолаҕа үөрэммит сылларбын сүрдээх күндүтүк, истиҥник саныыбын. Ахтабын бииргэ үөрэммит кылааһым бөһүөлэй, ардыгар симик уолаттарын, эппиэтинэстээх, дьоһуннаах кыргыттарын, билии, сатабыл биэрбит үтүө учууталларбын. Ардыгар оскуолабар тиийэн оҕо буолан ылан учууталларым уруоктарын истиэхпин, үөрэниэхпин баҕаран кэлэбин. Ол курдук, киһиэхэ үөрэммит оскуолата туохтааҕар да күндү буоларын сыл-хонук аастаҕын аайы өссө ордук күүскэ саныыр буолар эбит. Биһиги оскуолабыт үөрэнээччилэрин бары өттүнэн сайыннарар, кыах биэрэ сатыыр үтүө хаачыстыбатын бэйэм да, атын да үөрэнээччилэр холобурдарыгар үгүстүк көрбүтүм, билбитим. Оскуолаҕа үөрэнэр кэмнэрбэр сайынын араас хабааннаах үөрэтэр, иитэр лааҕырдарга, үгүс научнай конференцияҕа, олимпиадаҕа сылдьан, общественнай үлэни, үөрэҕи кытта тэҥҥэ тутан уон сыл билиибэккэ чыычаах түргэнник элэстэнэн ааһарыныы түргэнник түмүктэммитэ. Оскуолаҕа ылбыт билиим, сатабылым мин кэлин үөрэххэ киирбитим кэннэ, үлэлиир да сылларбар улахан күүс-көмө буолбутун сааарбахтаабаппын. Киэн туттабын В.Г.Слепцова, В.Г.Оконешникова, И.Г.Оконешникова, П.Е.Сокольникова курдук учууталларга үөрэммиппинэн, билии ылбыппынан. Бэйэбин дьоллооҕунан ааҕынабын билиигин республикаҕа киэҥник биллэр аатырбыт артиллерист, Советскай Союз Геройа Г.Д.Протодьяконов аатынан Алаҕар орто оскуолатын выпускницата буоларбынан. Хаһан да, ханна да сылдьыбарбын куруук үөрэммит, үлэлээбит оскуолабын күндүтүк саныыбын, үтүөнэн ахтабын.

Күндүтүк саныыр Алаҕарым оскуолатын, директорбын В.И.Федорованы, бары педколлективы, үлэһиттэри уонна үөрэнээччилэри 80 сылларын көрсөн үбүлүөйдээх дьоро күнүгүнэн ис сүрэхпиттэн истиҥник эҕэрдэлиибин. Баҕарабын өссө таһаарыылаах, күрүүлээх, үтүө түмүктэрдээх үлэни, махталлаах үөрэнээччилэри.

Анна ТАППЫРОВА,
оскуола выпускницата.

Бэлиэ түгэннэр

АЛАҔАРГА – УЧУУТАЛ СЫЛА

Дойду үрдүнэн Учуутал сыла ааһан эрэр. Алаҕар оскуолатын педколлектива бу тэрээһиҥҥэ көхтөөхтүк кыттан кэллэ. Учуутал сылын биир уратытынан оскуолабыт аатын сүгэр аатырбыт артиллерист Г.Д.Протодьяконов төрөөбүтэ 100 сылын туолара буолар. Ол иһин оскуолабыт коллектива "Герой аатын сүгэр сүгэкэн чиэс" диэн девиһинэн үлэлии-хамсыы олорор. Аныгы үйэ көрдөбүлүнэн интернеккэ киирэн кини туһунан билсэргэ веб-сайт оҥоһуллуута, оҕолорго региональнай научнай-практическай конференция, республикатааҕы чэпчэки атлетикаҕа эстафета, Чыаппара-Тааста-ах-Толоон маршрутунан хайыһарга сүүрүү, ахсынньы 24 күнүгэр ыытыллыахтаах республикатааҕы "Зарница" оонньуу барыта Геройга анаан. Учуутал сыла учууталлары үлэҕэ көҕүлүүр араас дьаһаллаах буолла. Аһаҕас уруоктар, маастар-кылаастар, семинардар, педагогическай сэбиэттэр, куурстар үлэ уопутун түмэргэ, байытарга туһуланнылар. Учууталлар "Методическай копилка", "Учуутал эйгэтэ" быыстапкаларга көхтөөхтүк кытынныллар. "Слово об учителе" брошюралар серияларынан учууталлар педагогическай уопуттара түмүллүннэ.

Кыайыы 65 сылыгар, Г.Д.Протодьяконов төрөөбүтэ 100 сылыгар анаммыт ааҕыылар "Буойун учууталлар" секциятыгар оҕолор оскуолабытыгар үлэлии сылдьыбыт буойун учууталлар тустарынан дакылааттары ааҕан, оскуолаларын историятын үөрэтэлэрин көрдөрбүттэрэ. Буойун учууталларга анаммыт стендэлэр оскуолабыт биир көстүүлээх миэстэтигэр туруоруллан патриотическай тыыҥҥа иитиигэ тирэх буолуохтара диэн саныыбыт. Ыам ыйыгар коллектив, үөрэнээччилэр кыттыылаах улахан концерынан үөрэх дьылын түмүктээбиппит. Салгыы сайын устата "Учуутал скверэ" диэн республикатааҕы акцияҕа кыттыһан үлэлээбиппит. Барыта 2 тыһыынчаттан тахса рассаданан, сиэмэнэн сибэкки олордулан, сайыны быһа волонтер оҕолор салайааччыларын кытары кичэллээхтик көрөн, балаҕан ыйын 1 күнүгэр учууталлары, оҕолору, төрөппүттэри сибэккинэн симэммит алтан чуораан, кыһыл петунияларынан силигилээбит сулус уо.да. клумбалар үөрдүбүттэрэ.

Учуутал сылын өссө биир уратыта бэлиэ дьаһалынан оскуолабыт төрүттэммитэ 80 сылын бэлиэтээһин буолар. Бу күн выпускниктар парадтара, көрсүһүүлэр буолуохтара, Алаҕартан төрүттээх Ефимовтар педагогическай династиялара кэлбит ыалдьыттар болҕомтолорун тардыаҕа. Биһиги оскуолабытыгар уһуннук, таһаарыылаахтык директорынан үлэлээбит Саха Республикатын үөрэҕириитин туйгуна, Бүлүү, Чурапчы улуустарын, Алаҕар, Кытаанах нэһилиэктэрин Бочуоттаах гражданина Н.М.Матвеев аатынан педагогическай Албан аат хоһо үөрүүлээх быһыыга-майгыга аһыллыаҕа. Учуутал сылын өйдөөн нэһилиэк дьаһалтата, общественноһа олохтообут граннарын, бириэмийэлэрин туттарыы буолуоҕа.

В.Г.МАКСИМОВА,
директоры үөрэх чааһыгар солбуйааччы.

Төрөппүт махтала

ҮБҮЛҮӨЙГҮНЭН, КҮНДҮ ОСКУОЛАБЫТ!

Оскуола киһи олоҕор сүдү суолталаах, билии-көрүү аартыгын тэлэн биэрэр, кэлэр кэнчээри ыччат инникитин түстүүр. Итиэннэ барыта олох сайдыытын киинэ.

Г.Д.Протодьяконов аатынан Алаҕар орто оскуолата төрөппүттэри кытта ыкса үлэлиир. Оскуола үтүө үгэстэрдээх, доҕордоһор сайдыылаах, билиилээх-көрүүлээх учууталларынан баай. Ол туоһута оскуолабыт улууска инники күөҥҥэ сылдьара буолар. Учууталларбыт бириэмэ көрдөбүлүгэр сөп түбэһиилээх, үөрэтиигэ-иитиигэ саҥа суоллары тобулан оҕолорбутун үтүөҕэ, кэрэҕэ, кэскиллээх, үүнүүлээх-сайдыылаах буоларга сирдииллэр. Оҥу үөрэнээччилэр ситиһиилэрэ туоһулуур. Биһиги оҕолорбут улууска, республикаҕа, оҥу ааһан Россия таһымыгар тиийэ араас күрэххэ, конференцияҕа кыттаннар уонна миэстэлэһэллэр. Үөрэнээччи иккис дьиэтэ – оскуола. Биһиги сырдык, сылаас, кыраас, кэрэ көстүүлээх оскуолабыт билиитин кэм ирдэбилигэр эппиэттиир. Онон төрөппүттэр олус үөрэбит.

Оҕолорбут учууталларыгар, оскуола коллективыгар төрөппүттэр ааттарыттан махталбытын тиэрдэбит уонна үбүлүөйгүнэн ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит.

О.И.ГОГОЛЕВА.

ЭҔЭРДЭЛИИБИТ!

Хайахсыттааҕы "Күнчээн" уһуйаан коллективын детсад тэриллибитэ 50 сыллаах үбүлүөйүнэн итии-тиик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Оҕону иитиигэ-үөрэтиигэ сыал-соруктаах, кыра дьоҥҥо сүрэхтэрин-саналарын уураҥ, сырдык уйулҕаны, ибир-ибир эйгэ, уһуйан-такайан сылдьаргытынан махталлыыбыт.

Баҕарабыт эйиэхэ-эдэрдэргэ, кэлэр кэрэ эйгэ, үөрүү угуйар, ситиһиилээхтик хаамыы-тамсыы сылдьаргытыгар.

Түс бэйэҕит үөрэ-кэлэ, дьол-соргу тосхолоох үйэлэммит олохтоох!

"Күнчээн" уһуйаан иитиллээччилэрин төрөппүттэрэ.

***

*Күндү киһибитин, саныыспытын, Саха Республикатын үөрэҕин туйгунун, улуустааҕы үөрэх управлениетын специалиһын **Любовь Михайловна ФЕДОТОВА-НЫ** олоҕун орто омурҕанынан, 50 саастаах туолбут үбүлүөйүнэн, Ураты сылынан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!*

Кэргэнэ Афанасийдыын 3 кыыс оҕоломмут, 2 сиэн оҕону бүөбэйдиир ытыһан ыарыыга бэриммэккэ, дьиэлэнэ-уоттанан, үлэлии-хамсаан 25 сыл хаарын, ардаҕын саныыбытынан түһэрэн, үрүҥ кэмнэ сыбаайбаҕытын этэҥҥэ олорон көрүстүгүт.

Баҕарабыт сир үрдүгэр баар дьолу, ыраас халлааны, кыталлаах дорҕоонун, кэрэхтаргытыгар, сиэннэргитигэр күүс-кыах, сүбэ-ама буолан олоҕу кытта тэҥҥэ хардыылыах уһун-уһуннук, дьоллоохтук олороргутугар.

Чурапчыттан эдьиийгит Прасковья, Дьокуускайтан балтыларгыт Александра, Валентина дьиэ кэргэттэрэ.

МАХТАНАБЫТ

Таатта ииһбит, эбээбит Екатерина Афанасьевна СЛЕПЦОВА 2010 сыл ахсынньы 2 күнүгэр ыалдьан олохтон туораабыт кутургуннаах кэмнэригэр күүс-көмө, ыйабын, сүбэ-ама буолбут бары аймахтарбытыгар, чугас дьоммутугар, Мугудай нэһилиэгин дьаһалтатыгар, үлэлээбит оскуолатын коллективыгар, бары биирдэ үөрэммит табаарыстарбытыгар, эмсэ ыалларбытыгар, Мугудай олохтоохторугар дириҥ махталбытын тиэрдэбит.

Оҕолоро, кийииттэрэ, сиэннэрэ, сиэн күтүөтэ, хос сиэннэрэ.

БИЛЛЭРИИЛЭР

19 ноября 2010 года Якутский городской суд вынес решение по заявлению Управления Роспотребнадзора по РС (Я), которым признаны противоправными в отношении неопределенного круга потребителей действия АБ Сберегательный банк РФ по взиманию комиссии за ведение ссудного счета при исполнении кредитного договора и обязало прекратить АБ Сберегательный банк РФ такие действия.

В случае аналогичного нарушения ваших прав вы можете обратиться по адресу: с. Чурапча, ул. Карла Маркса 3 "а", или по телефону **41-272**.

Чурапчинское представительство управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Таттинском районе.

***

Считать недействительным утерянные карточки МСЭ инвалида второй группы Оконешникова Афанасия Ивановича.

***

Үчүгэй туруктаах 2009 с. оҥоһуллубут "УАЗ-фермер" атыылыыбыт. Сыаната кэпсэтиинэн.

Тел: 29-129 (үлэ чааһын кэмигэр), сот: **8-984-104-44-41.**

***

Ленина 87 "XXI-Present.ru" саҥа маҕаһын аһылынна.

Атыыга киирдилэр: Компьютердар+комплектующайдар; духилар "Kenzo, Nina Ricci, Chanel, Versace, Prada" (пр Франция, Италия); шкатулкалар, фоторамкалар, ключницалар, подароктар.

Компьютеры оҥоробут, программа тарыы киллэрэбит.

Үлэлиир кэмэ:10.30-18.30; эбиэт: 1.30-2.30 (Миронов рынок таһыгар).

***

"Жигули", "Москвич" массыыналары атыылыыбын эбэтэр убаһа аҕарыыгар атастаһабын (эбэ киирэр). Үчүгэй туруктаах тиимэр оҥоһу атыылыыбын. **Тел: 8-914-270-56-70.**

***

"Такси-555" Чурапча–Дьокуускай маршрутунан дьону таһар. Болтоҥоттон, Хатылыттан, Одьулууҥтан, Диринтэн, Хадаартан, Хайахсыттан дьону илдьэбит.

Тел: 42-555, Дьокуускайга диспетчер: 43-03-33, 756-525, 70-56-70.

Саҥа дьыл иннинэ оптовайга илдьэбит, аҕалабыт. Куоракка көрүтэбит. **Тел: 42-555, 8-914-270-56-70.**

Таптаан ааҕааччы олохтоох сыаналаах, тускулунан ирдэбиллээх, на основании Постановления Правительства РФ от 23.09.2010 г. №731 "Об утверждении стандарта раскрытия информации организациями, осуществляющими деятельность в сфере управления многоквартирными домами.

ОБСЛУЖИВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ ООО "ХАТАН"

Основано 8 февраля 2010 года.

Личный состав: Аппарат управления состоит из 4 человек

Рабочие – 11 человек;

Водители – 4 человек.

Сфера деятельности:

– Обслуживание жилого фонда с.Чурапча (ТСЖ "1 квартал", ТСЖ "2 квартал", ТСЖ "Набережный", ТСЖ "Нидьили", ТСЖ "Эрчим", ТСЖ "Алмас"). Всего 494 квартир из них благоустроенных квартир 160.

– Обеспечиваем технической водой, вывоз фекальных вод, вывоз ТБО, МБО и сухого мусора и техобслуживания.

– С предприятий, организаций и индивидуальных предпринимателей, заключаем договора на переработку и утилизацию сухого мусора на центральной свалке.

– Обслуживаем предприятия: Администрация МО "Чурапчинский наслег", Центральная баня, Чурапчинский колледж, КЦ "Айыллаан", КСК "Молодежный", ветеринария, библиотека.

– Занимаемся ремонтом теплоснабжения, канализационных сетей, холодное и горячее водоснабжение, электроснабжение, кровли и утепления фасада зданий и т.д.

-Уличное освещение.

ООО "Хатан" обеспечено материальными ресурсами для аварийных ситуаций, по электроснабжению, по водоснабжению, по благоустройству.

Автотранспорт: Ассенизационная машина НЕМО РК (емкость-10 м3) Вода КАМАЗ (емкость - 10 м3) Вода ГАЗ-53 (емкость - 3,6 м3) Трактор МТЗ-82.1 с прицепом.

Основные производственные показатели за 2010 г.

– Объем водопотребления	54044,28 м3
– Вывезено сточных вод	54044,28 м3
– Утилизация сухого мусора	21954 м3
– Текущий ремонт зданий	225 м2

– Строительство насосной станции с емкостью 30 м3

– Замена канализационной системы 120 п.м.

– Утепление магистрали водоотведение 216 п.м.

– Замена кровли 12 квартирных жилых домов - 7 домов

– Утепление стен 12 квартирных жилых домов - 2 дома

Экономические показатели за 10 месяцев 2010г.

	1701 т.р.
Заработная плата	221 т.р.
НДФЛ	191 т.р.
Пенсионный фонд	42 т.р.
ФСС	2460 т.р.
ГСМ и запчасти	316 т.р.
Электроэнергия	622 т.р.
Теплоэнергия	872 т.р.
Оборудование и материалы	172 т.р.
Прочие расходы	5582 т.р.
Субсидии Министерства ЖКХ и ЭРС (Я)	1657,5 т.р.
Квартплата	

ШЕФТЭЭХТЭРБИТИН ЭҔЭРДЭЛИИБИТ

Биһиги, С. А. Новгородов аатынан Чурапчытааҕы орто оскуола 10 "в" кылааһын үөрэнээччилэрэ, Российская Федерация пенсионнай фондатын Чурапчы улууһунааҕы управлениетын коллективын кытары шефтэспиппит бэһис сыла.

Кылааспыт салайааччыта **Е. Ф. Феоктистова** уонна пенсионнай управление салайааччыта В. С. Христофорова сыллата дуогабар түһэрэн араас дьаһаллары ыытабыт. Ол курдук сааскы каникул кэмигэр Суоттуга "Доҕордоһуу" музейыгар, Мырылаҕа Тэйэр Хайаҕа тиийэ экскурсия дуоһуйа сынньанан кэлбиппит. Үөрэхпитин бүтэрэн салгыы идэ ылар былааммытынан ханнык идэлэр баалларын кэпсииллэр, кылаас чаастарын ыыталлыыллар. Бырааһынньыктары тэрийэ ылабыт, хаһыат таһаарабыт, кэрдээх стартары, араас тэрээһиннэри ыытабыт. Саахымакка, дуобакка сыллата ыытыллар күрэхтэһиигэ биир хамаанда буолан оонньуубут. Кылааһынан ветеран үлэһиттэрэ тимуровскай хамсааһын оҥорон көмөлөһөбүт.

Биһиги кэнники кырдьаҕастар, кыаммат тустарыгар сыралаһан үлэлииллэрин билэбит, сыаналыыбыт. Шефтээхтэрбит тэриллибитэ 20 сыллаах үбүлүөйүнэн кылаас аатыттан ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит! Үлэлэригэр ситиһиилэри, чэгиэн доруобуйаны баҕарабыт.

Айта СИДОРОВА, 10-с "в" кылаас үөрэнээччитэ.

МУНИЦИПАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ "ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)"

РАСПОРЯЖЕНИЕ

№1060 от 14 декабря 2010 г.

Об утверждении тарифов на дрова - швырок, реализуемый для населения на 2011 год

В соответствии Закона Республики Саха (Якутия) от 15.06.2005г 246-З №499-III "О наделении органов самоуправления в РС (Я) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)" и Правила ГКЦ - РЭК РС (Я) №46 от 10 сентября 2010 года "Об утверждении предельных коэффициентов".

1. Установить на 2011 год следующие тарифы на заготовку и вывозку дров-швырка для населения за 1 куб.м. (рублей)

Вид услуг	Предприятия, организации	Частные предприниматели
Стоимость дров	631	602
Стоимость дров с НДС 18%	744	

2. Тарифы вводится в действие с 1 января 2011 года по 31 декабря 2011 года.

3. Опубликовать настоящее распоряжение в улусной газете "Саҥа олох".

4. Контроль за исполнением данного распоряжения оставляю за собой.

С.Н. Яковлев,
Глава МО "Чурапчинский улус (район)".

ӨРҮҮ АХТА-САНЫЫ СЫЛДЬЫАХПЫТ

Оҕолоругар мал оҥорто-оҥ, дьиэ-уот туттан, сүөһү-сылгы биэрэн улахан күүһү-көмөнү, тирэҕи биэрбитэ.

Ахсынньы 17 күнүгэр таптаан аҕабыт **Николай Иванович НОЕВ** эмискэ ыалдьан соһуччу суох буолбута биэс сылын туолар. Бу сайдыылаах олоххо олорон хас биирдии киһи эмтэнэр, балыһаҕар кыахтаах дии саныыр этибит. Ол эрээри аҕабыт ыалдьыбыт ыксаллаах кэмигэр медицина биһиэхэ сайда илигиттэн, уопуттаах специалист суоҕуттан, сүһал көмө хойутаабыттан хомойобут. Күндү киһибит олохтон туоран биһиги дьиэ-кэргэммитигэр тутуһан да сөлбүллүбат ыар сүтүк буолла.

Аҕабыт 1948 сыллаахха от ыйын 10 күнүгэр Чурапчы оройуонун Хадаар нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Төрөппүттэрэ эрдэ олохтон туораан аймах-аҕа тапталын толору билбэккэ улаатта. 16 сааһыттан тэгүрүк тулаайах хаалан, мааҕа дьуккаах олорон Уорҕалаан, Хадаарын фермаларга араас үлэни үлэлээбитэ. 17 сааһыгар Дириҥ бөһүөлэгэр баран Кирилл Пестерев салайааччылаах куруһук оройуонугар үлэлээн, кинээстин үөрэнэн тракторист идэтин ылбыта. Тыа сирин олоҕор олус наадалаах идэни талан сааһын тухары тиимир көлөтүттэн илиитин араарбакка 43 сыл устата бэриниилээхтик үлэлээн-хамсаан кэлбитэ. Аҕабыт үлэтигэр сүрдээх сүрэхтээх, ньайыпта, бэриниилээх киһи этэ. Эдэр сааһыттан үлэни убаҕан, эт-хаан өттүнэн күүстээх, кыахтаах буолан, ыарахан үлэттэн толлубат этэ. Урукку колхоз, совхоз кэмнэригэр малды ыарахан үлэ сылдьара. Ол курдук сүт-курдук үлэни ааттаах Нуотараҕа, Аммаҕа, Таттаҕа оттоон, кыһыны от тиэйэн түүннэрикүнүстэри сүүрэрэ. Элбэх сылга звеноводтаан оҥону-ычыаты үлэрэ ииппитэ. Оттоопуна күрэҕэр таһаарылыахтык үлэлээн куоталаһарга куруутун миэстэлэһэллэрэ, дьон-сэргэ сыанабылын ылаллара. Нэһилиэгин олоҕор кыттыһан араас тутууларга мас соһон, дьиэ-уот тутталлары гар элбэх ылга күүскэ буолбута.

Аҕабыт иги курдук үлэлии-хамсыы сылдьан 1999 с. үлэханнык ылдьыбарин күүстээхтик эмтаныы кэнниттэн инбалиискэ тахсыбыта. Онтон саамаһын тиһэрбэкэ салгыы бааһынай хаһаайыстыба тэрийэн 10 сыл устата баһылыгынан үлэлээбитэ. Бааһыналыгар 7 үлэһиттээх, 100-чэкэ сүөһүлээх, сылгылардаах, элбэх эти-үүтү туттаран оҕолоругар, аймахтарын туһэн, үлэни хаачыйан кэлэрэ суох хаһаайыстыбаны тэринэн олорда. Үлэлээбитин тухары 2009 сыл ситиинэ ыйга, олохтоох бары эрэ нэһилэ Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын бэтэрээнин аатын ылэрбиттэрэ.

Аҕабыт кыталах саҥалаах, бэйэтигэр эрэллээх, сырдык баҕа саныылаах этэ. Аҕата этин бар-бит кэрэхэ тылын толорон, сортоҕун хаалан барар кэргэннээхэн, элбэх оҕолоон, сиэннэрдиэн аҕа, аһаа дэтэн олус улаханнык үөрэрэ. Кэргэнигэр, ийэбитигэр бу иһин махталара. Биһиэхэ сайдар, элэккэй сыһыаныната, элбоххэ үөрэтэрэ, сүбэлии-тапайа сылдьара.

Таптаан ааҕаа кэргэнин, аҕабыт, эһээбит эн курдук биһиги ииппиттэн, сүрэхпититтэн умнуллуох суоҕа. Эн олорон аастыт сырдык олоххун, сүбэлэрин-амарын курдук саныахпыт. Ситэ олорботох олоххун биһиги, оҕолоруҥ, сиэннэриҥ, салгыы туруохпут.

Кэргэнэ, аҕалара, оҕолоро, сиэннэрэ.

Таптааах аҕата, уһун сылларга нэһилиэнньэни коммунальнай өҥөнөн хааччыйыы тэриллэтигэр үлэлээбит

ПЕТРОВ Василий Николаевич

уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кыыһыгар Чурапчы орто оскуолатын социальнай педагога Туяра Васильевнаҕа, дьиэ кэргэнигэр кутурҕаммытын тиэрдэбит.

С. А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын администрацията, педколлектива.

Кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

– Күтүөппүт Василий Николаевич ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр балтыбытыгар Людмила Павловнаҕа, оҕолоругар Павелга, Туяраҕа, Васяҕа Чурапчыттан Ильиннэр, Евграфовтар, Дьокуускайтан Васильевтар.

– Аҕата Василий Николаевич олохтон туораабытынан кыыһыгар Туяраҕа бииргэ үөрэммит табаарыстара, кылаас салайааччыта.

– Василий Николаевич күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Людмила Павловнаҕа, оҕолоругар Туяраҕа, Павелга, Васяҕа ыаллара Павловтар, Матвеевтар, Протодьяконовтар, Неустроевтар.

– Василий Николаевич олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, эдьиийигэр, балтыгар Чурапчыттан Монастыревтар, Хатылыттан Поповтар, Улахан Күөлтэн Трофимовтар, Ньурбаттан Монастыревтар.

– Аҕата Василий Николаевич олохтон туораабытынан уолугар Павелга бииргэ үөрэммит табаарыстара, кылаас салайааччыта.

Таптаан саҕастыт, киһипит, педагогический үлэ ветерана, РС(Я) үөрэҕириитин туйгуна

БОЖЕДОНОВА Февронья Гаврильевна

олохтон туораабытынан быраатыбытыгар, убайбытыгар Божедонов Петр Васильевичка уонна кыргыттарыгар Дарияҕа, Аннаҕа, Варвараҕа, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Божедоновтар, Андреевтар, Пестеревтэр, Титовтар, Аржаковтар, Поповтар.

Таптааах кэргэним, аҕабыт, эһээбит, үлэ ветерана, Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕо

БАЯГАНТАЕВ Григорий Варфоломеевич

бу дьыл ахсынньы 13 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын бары аймахтарбытыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, күтүөттэрэ.

Таптааах кэргэним, ийэбит, Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕо

ЗАХАРОВА Лена Васильевна

бу дьыл ахсынньы 11 күнүгэр соһумардык олохтон туораабытын бары билэр дьонугар, аймахтарыгар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро.

Эдьиийэ

ПИНИГИНА Альбина Павловна

олохтон туораабытынан балтыгар поликлиника фельдшеригэр Баягантаева Мария Павловнаҕа кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Улуустааҕы киин балыыһа администрацията, профкома, поликлиника коллектива.

Редактор - директор: – А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор-директоры солбуйааччы, культура, быраап, доруобуйа хаһыстабылын отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Эппиэттиир секретарь, литературнай сотрудник, сурук отдела – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Үөрэхтээһин, оҕо аймах, ыччат отдела – А.Г. КУЗЬМИНА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Корректор–В.Н. ПЕТРОВА.
Бэчээттээччилэр – С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственной учреждение. Массабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР регональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

АДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru

Бэчээккэ сакааһа: № 155 (10240) Тираж 2057. Хаһыат сыаната: 10 солк.

Саҥа олох

Автор суруйар этиилэрэ саҥаа редакция позициятыгар маннык сөп түбэһэр буолбатах. Суруйааччыларга ыйыылар, кэрэхтаарыгар автор тус бэйэтэ суруйар.